

تمامی ابزارهای
نهادهای نظارتی
دولت با بازرسی
ویژه همکاری
می کنند؛ این
همکاری هم در
شناسایی و برخورد
یا تخلف است،
هم در حمایت
از مدیران کارآمد
و لایق. بنابراین
هر بخشی هم
کار خودش را
انجام می دهد و
هم عنداللزوم
با بازرسی ویژه
همکاری می کند

بازرسی ویژه رئیس جمهور است که گزارش های مستمری نسبت به همه مجموعه های دولتی تقدیم می کند که این گزارش ها نزد رئیس جمهور جمع بندی می شود.

یکی از کلیدواژه های دولت و آیت الله رئیسی، فسادستیزی است. این تأکید به گونه ای است که حتی اگر فساد و تخلفی رخ داده، دولت منتظر نمی ماند تا نهاد نظارتی دیگری بیرون از دولت آن را بررسی کند. سازگاری با فساد در دولت چگونه است؟

حوزه های نظارتی در دولت، دوسویه است، یعنی فقط این گونه نیست که نظارت منجر به برکناری یا برخورد با مدیر شود. بسیاری از اوقات این نظارت ها به حمایت و پشتیبانی از یک مدیر هم منجر می شود. اخیراً این مسأله در فرایند بازگشت به کار یکی از مدیران مجموعه محیط زیست دیده شد که با تلاش بازرسی ویژه رئیس جمهور صورت گرفت. مسأله هم این گونه بود که یکی از مدیران سازمان محیط زیست برای مقابله با تخلفی، اقدامی را انجام داده بود، اما در نهایت با اعمال فشاری برکنار شد. در این مرحله بازرسی ویژه رئیس جمهور ورود کرد، از آن مدیر حمایت کرد و آن مدیر با تشکر و تقدیری که در مجموعه نهاد از وی صورت گرفت، به کار خود برگشت. بنابراین این فرایند نظارت دوسویه است، یعنی از مدیری که کار خودش را انجام می دهد هم حمایت مدیریتی، هم حمایت حقوقی و هم حمایت های فراقضایی صورت می گیرد. خود مجموعه نهاد دولت، یعنی مجموعه

رئیس جمهور و معاون اول، پیگیری امور مدیران کارآمد را در اولویت قرار می دهند. به این معنی که مدیری که در ارزیابی ها توانمندی و کارآمدی خوبی داشته باشد، وقتی درخواستی دارد یا مصوبه ای را پیشنهاد می کند، طبیعتاً در اولویت رسیدگی قرار می گیرد، برای اینکه آن مدیر دارد با سرعت حرکت می کند، دولت خود را مکلف می داند موانع را با سرعت بیشتری از مسیر کار او بردارد. اما در پاسخ به سؤال شما مبنی بر اینکه بازرسی ویژه رئیس جمهور از چه ابزاری برای نظارت های خود استفاده می کند، باید گفت تمامی ابزارهای نهاد های نظارتی دولت با بازرسی ویژه همکاری می کنند؛ این همکاری هم در شناسایی و برخورد یا تخلف است، هم در حمایت از مدیران کارآمد و لایق. بنابراین هر بخشی هم کار خودش را انجام می دهد و هم عنداللزوم با بازرسی ویژه همکاری می کند، چه مجموعه وزارت اطلاعات باشد، یا حراست ها در کل کشور و مجموعه ستاد مبارزه با مفساد اقتصادی، همه این بخش ها کمک کار بازرسی ویژه رئیس جمهور هستند. این کمک ها علاوه بر اقدامات مدیریتی خود دستگاه است. مثالی بزنم. آقای درویشیان (بازرس ویژه رئیس جمهور) دو مرتبه در هیأت دولت گزارشی از عملکرد دولت در مقابله با فساد ارائه کردند. شاید نیم بیشتر این گزارش نه از جنس مصادیقی که اشاره کردید، بلکه از جنس زیرساخت های بود که با همکاری دستگاه های اجرایی طراحی و عملیاتی شد، مانند درگاه هایی که امضاهای طلاسی و رانت ها را از بین می برند، تکمیل سامانه جامع تجارت و اتصال سامانه های مختلف موجود در کشور به یکدیگر که باعث پیگیری از

وقوع فساد و رانت می شود. به عبارت دیگر، بازرسی ویژه رئیس جمهور چه در حوزه پیشگیری و نظارت پذیرکردن و شفاف کردن و چه در حوزه برخورد از همه ابزارهای موجود در دولت استفاده می کند. همه بخش ها نیز با پاسخگویی لازم را به این مجموعه دارند. می دانید که بازرسی ویژه رئیس جمهور اختیارات اصل ۱۲۷ قانون اساسی را نیز از دولت اخذ کرده است، یعنی اختیارات ویژه رئیس جمهور و هیأت وزیران را در حوزه مسئولیت های خود از هیأت وزیران اخذ کرده و بر همین اساس به جای هیأت وزیران می تواند تصمیم گیری کند. لذا همه دستگاه ها هرگاه که نیاز باشد، در هر سطحی، پاسخگویی لازم را به این مجموعه خواهند داشت.

پیرو همین مباحث، مسأله شرکت های دولتی هم مطرح است. آیا به همین قوتی که در حوزه نظارت، شفاف سازی و مقابله با فساد در حوزه های ستادی دولت کار می کنید، در حوزه شرکت های دولتی هم فعال بوده اید؟

به طور خاص درباره شرکت های دولتی، باید اشاره کنم که بازرسی ویژه در این دولت، هم با سازمان اداری و استخدامی در زمینه قواعد و فرایندهای بکارگیری نیروها بویژه اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل همکاری می کند، و هم با مجموعه وزارت اقتصاد در شفاف کردن و نظارت پذیرکردن فرایندها اقدامات جدی انجام داده است.

در دولت سیزدهم برای اولین بار آیین نامه ای برای شرایط عضویت در هیأت مدیره شرکت های دولتی تصویب شد که بسیار هم به صورت جدی اجرا شد. در حوزه نظارت پذیری و شفافیت هم، صورت حساب های شرکت های دولتی برای اولین بار در این دولت و در این حجم، بررسی شد. بنابراین، در دولت سیزدهم فرایندهایی طراحی و اجرا شد که طی آن، هم پیشگیری از وقوع فساد صورت گرفته و هم دیگر بروز تخلفاتی که مردم را آزرده خاطر می کرد، اساساً امکان وقوع نخواهد داشت. زیرا دولت نسبت به شرکت های دولتی ایجاد کرده و تاریکخانه های شرکت های دولتی را نظارت پذیر کرده و به نوعی بر این تاریکخانه ها نورافکن انداخته است تا مانع وقوع فساد شود. خارج از این فرایند، با توجه به اینکه بازرسی ویژه رئیس جمهور سوابق نظارتی را در سازمان بازرسی کل کشور داشتند و از مجموعه نظارتی مانند نهاد ریاست جمهوری و حتی خارج از دولت هم بعضاً بهره برداری می کنند، اقدامات گسترده ای برای مقابله با فساد و پیشگیری از وقوع فساد داشتند. به عنوان مثال، فساد فولاد مبارکه که البته عددی که از میزان فساد در این مجموعه منتشر شد درست و دقیق نبود و بعد هم مجلس اعلام کرد گزارش اولیه دقیق نبوده است، به رغم این ها، باید به این نکته توجه کرد که گزارش مربوط به تخلف در این مجموعه، ابتدا از سوی سازمان بازرسی کل کشور در زمان ریاست آقای درویشیان و ریاست قوه آیت الله رئیسی ارائه شد و اقدامات پیشگیرانه ای هم در این زمینه انجام شد. بعد که دولت جدید تشکیل شد، اولین مدیر شرکت دولتی که جابه جا شد، مدیر شرکت فولاد بود، بنابراین، اینکه گفتید ممکن است شرکت های دولتی از نظارت دور بمانند، این گونه نیست. به تناسب اهمیت و اولویت، نه تنها دور نمی ماند، بلکه بعضاً بیشتر ممکن است در آنجا نظارت صورت بگیرد. زیرا بازرسی ویژه رئیس جمهور اختیارات هیأت وزیران و رئیس جمهور را در مقابله با فساد دارد و محدودیتی در این زمینه ندارد و در صورت لزوم نسبت به زیرمجموعه های دستگاه های اجرایی هم ورود می کند. امروز و برای این دولت قطعاً شرکت های دولتی دیگر تاریکخانه نیستند. طبیعتاً این نگاه به تدریج از فسادها پیشگیری می کند. مثال دیگری بزنم. هفته گذشته مجمع عمومی یکی از شرکت های تحت نظارت برگزار شد که وزارت اقتصاد صورت های مالی آن را تأیید نکرد و آن را برگرداند. البته این صورت های مالی ناظر بر این دولت نبود و مربوط به سال ۹۹ بود. اما چون این صورت مالی مخدوش و محل سؤال بود، تأیید نشد. این اتفاق در زمینه شرکت های دولتی تقریباً بی سابقه است. بنابراین دولت بر شرکت های دولتی نورافکن و چراغ قوه انداخته است. زیرا خود دولت مدعی و پیشرو برای شناسایی مواردی از تخلف است که حتی ممکن است صرفاً سؤال و ابهامی وجود داشته باشد، نه اینکه فساد باشد که در جای خود با قدرت و قوت برخورد می شود.

